

2022-03-16

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: NTN 2022/61

Uppföljning av Nackas avfallsplan 2021-2026

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden noterar informationen till protokollet.

Nämnden beslutar att översända uppföljningen till berörda nämnder och verksamheter.

Sammanfattning

Uppföljningen av avfallsplanen innehåller uppdaterade uppgifter om målen och nyckeltalen och en redovisning av genomförande av åtgärderna. Uppföljningen av målen visar en positiv utveckling för tre av de fyra huvudmålen. Bedömningen är att cirka 80 % av åtgärderna har genomförts, pågår eller ska påbörjas under 2022, vilket visar att det är ett betydande arbete som pågår för att nå målen i avfallsplanen. En ändring föreslås i handlingsplanen för åtgärd 30 som avser grovavfall. Den föreslås omfatta utvecklad kommunal insamling för bygg- och rivningsavfall som inte har producerats i yrkesmässig verksamhet.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade om en ny avfallsplan för Nacka i juni 2021. [Nackas avfallsplan 2021-2026](#) innehåller fyra huvudmål, 16 delmål och 54 åtgärder. Den ska följas upp varje år. I detta ärende redovisas den första uppföljningen.

Metod för uppföljningen

Metoden för uppföljning av mål och åtgärder anges i [handlingsplanen](#). Flera av delmålen följs upp genom nyckeltal. För varje delmål har följande symboler använt för en bedömning av utvecklingen:

- positiv utveckling ↗
- varken positiv eller negativ →
- negativ utveckling ↘
- uppgifter saknas, oklart läge ?

För huvudmålen har en sammanvägd bedömning gjorts utifrån delmålen utveckling.

Åtgärderna har följts upp genom att kontakt har tagits med ansvariga för de olika åtgärderna. Varje åtgärd har bedömts utifrån om den är genomförd, pågår eller inte har påbörjats och har getts olika färger:

- Genomförd/del av löpande verksamhet ●
- Pågår/kommer påbörjas under 2022 ●
- Ej påbörjad ●

Resultat

Målen

I tabellen nedan presenteras bedömningen för respektive mål och delmål inklusive uppgifter om nyckeltalen. Den visar att de tre huvudmålen God service, tillgänglig insamling och engagerade nackabor, Hållbar och säker avfallshantering samt Minskad nedskräpning bedöms ha en positiv utveckling. För huvudmålet Avfall och matsvinn förebyggs är bedömningen att utvecklingen är oförändrad då avfallsmängderna ligger kvar på i stort sett samma nivå mellan år 2020 och 2021. Dessförinnan har dock mat- och restavfallet minskat under ett antal år. För delmålen gäller att utvecklingen är positiv för åtta och i stort sett oförändrad för fem. För resterande tre delmål har en bedömning inte kunnat göras eftersom uppgifter saknas. Dessa uppgifter kommer att tas fram under 2022.

Nyckeltalen har även sammanställts i bilaga 2.

Tabell 1: Bedömning av utvecklingen för målen

Mål och delmål	Nyckeltal och annan bedömningsgrund	Bedömning utveckling
1. Avfall och matsvinn förebyggs	Sammanvägning av delmålen.	→
1.1 Mat- och restavfallet från hushåll har minskat med 25 % per invånare	Mat- och restavfall kg/pers 2019: 195 2020: 186 2021: (187)	→
1.2 Grovavfallet från hushåll har minskat med 20 % per invånare	Grovavfall kg/pers 2019: 107 2020: 122 2021: (<122)	→
1.3 Avfallet från kommunalt finansierad verksamhet har minskat med 20 % per heltidsanställd	Nyckeltal saknas. Verksamheterna ska ta fram uppgifter om uppkomna avfallsmängder.	?

Mål 2 God service, tillgänglig insamling och engagerade nackabor	Sammanvägning av delmålen.	
2.1 Nackaborna är nöjda med avfallshanteringen i Nacka och tycker det är viktigt och lätt att sortera ut de olika avfallsfraktionerna.	Nöjdhet hämtning kommunalt avfall vid bostad (%) 2019: 91% 2020: 85% 2021: 87% Nöjdhet besök KLC (%) 2019: 89% 2020: 91% 2021: 88%	
2.2 Allt fler hushåll har tillgång till bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper.	Andel (%) förpackningar och returpapper i restavfallet 2019: 39% 2020: 39% 2021: 26% Antalet flerbostadshushåll med FNI för pappers- och plastförpackningar samt returpapper har ökat med cirka 3 %.	
2.3 Det finns plats för att lämna och hämta avfall i sorterade fraktioner i nya bostäder med gemensam avfallslösning	Plockanalys från 2021 visar på högre sorteringsgrad jämfört med 2018. För flertalet större byggprojekt för bostäder med gemensam avfallslösning finns ytor avsatta för förpackningsinsamling.	
2.4 Stationär sopsug ska prövas i stadsbyggnadsprojekt	Nyckeltal saknas. Oklart hur det tillämpas i projekten. Vet inget projekt där det utretts.	?
Mål 3 Hållbar och säker avfallshantering	Sammanvägning av delmålen.	
3.1 Minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt genom rötning så att växtnäring och biogas tas tillvara.	Insamlat matavfall som behandlas biologiskt 2019: 23% 2020: 28% 2021: 33%	
3.2 Minst 40 procent av grovavfallet materialåtervinns.	Materialåtervinning grovavfall 2019: 25% 2020: 24% 2021: ?	

3.3 Mängden farligt avfall i hushållens restavfall har minskat med 50 procent.	2018: 0,036 kg FA/hush/v 2021: 0,024 kg FA/hush/v Minskning med 33%	↗
3.4 Alla kommunalt finansierade verksamheter sorterar sitt avfall.	Kartläggning av kommunens verksamheter pågår. Den visar att allt fler sorterar matavfall.	↗
3.5 Avfall från bygg- och rivningsverksamhet hanteras resurseffektivt och samordnat för att minska miljöpåverkan och transporter.	Sammanställning över hur bygg- och rivningsavfallet hanteras saknas.	?
3.6 Alla kommunala avfallstransporter drivs med förnyelsebara bränslen.	Genomfört för transporter av hushållens avfall, oklart läge för kommunens övriga avfallstransporter.	↗
3.7 Minst två av de högst prioriterade nedlagda deponierna har utretts och riskvärderats med avseende på läckage och påverkan på grund- och ytvatten.	Prioriterad åtgärd i tillsynsplanen för 2022, men ännu inga tydliga resultat.	→
Mål 4 Minskad nedskräpning	Sammanvägning av delmålen.	↗
4.1 Nedskräpningen i stadsmiljö har minskat med 30 procent.	Antal skräp/10m2 i stadsmiljö: 2019: 7,1 2021: 3,9	↗
4.2 Allt fler upplever att nedskräpningen minskar.	Upplevelse av att nedskräpning är ett problem. 2019: 35% 2020: 40% 2021: 36%	↗

Åtgärderna

Uppföljningen visar att många av åtgärderna för att nå målen har påbörjats. Bedömningen är att cirka 80 % av åtgärderna har genomförts, pågår eller ska påbörjas under 2022. I bilaga 1 redovisas en bedömning av alla åtgärderna med en kort kommentar om läget. Vidare har läget för de olika åtgärderna uppdelat på ansvarig nämnd sammanställts nedan.

Åtgärdsbedömning	NVOA	KS	NTN	MSN	FRN	Totalt
Genomförd/del av löpande verksamhet ●	9	0	4	0	0	13
Pågår/kommer påbörjas under 2022 ●	15	12	4	2	0	33
Ej påbörjad ●	1	4	1	3	1	10
Totala antalet åtgärder per nämnd/bolag	25	16	9	5	1	

Sammanställningen visar att 13 åtgärder har genomförts eller bedöms vara del av den löpande verksamheten och att 33 åtgärder pågår eller kommer att påbörjas under 2022. De utgör tillsammans 82 % av åtgärderna, vilket visar att det är ett betydande arbete som pågår för att nå målen i avfallsplanen.

NVOA och NTN har flest åtgärder som är genomförda eller är en del av den löpande verksamheten. NVOA och KS har vidare det största antalet åtgärder som pågår eller kommer att påbörjas under 2022. Åtgärderna är dock olika i sin omfattning. En viss åtgärd kan vara betydligt mer resurskrävande än en annan och antalet ger därför inte en helt rättvisande bild över hur arbetet fördelar sig.

Nedan anges några av de åtgärder och aktiviteter som är på gång och som bedöms vara viktiga för att nå målen:

- Inventering och införande av komplett källsortering i kommunens verksamheter.
- Återbruk av möbler, exempelvis i nya Boo Gårds skola och i entréplanet i kommunhuset. Projekten har inneburit betydande besparingar. Möjligheterna till återbruk kommer underlättas genom införandet av en intern bytestjänst under våren.
- Utökning av den mobila kretsloppscentralen med ökat fokus på återbruk under 2022.
- En lokal masshanteringsplan är under framtagande under våren.
- En miljösamordnare för byggprojekten har anställts, som bland annat kommer följa upp avfallshanteringen i byggprojekten
- Ökning av kommunens städinsatser under 2022 genom personal som plockar året runt och städning längs kuster och sjöar.

Nedan anges några av de åtgärder och aktiviteter som också bedöms vara viktiga för att nå målen, men där arbetet skulle behöva komma igång:

- Arbete för att minska avfallet i verksamheterna behöver komma igång. Första steget är att få bättre kunskap om avfallsmängderna och förstå varför avfallet uppstår och hur det kan minska.
- I några skolor och förskolor pågår åtgärder för att minska matsvinnet, men det skulle behöva omfatta fler verksamheter. En första åtgärd är att med jämna mellanrum mäta matsvinnet.
- Gemensamma riktlinjer/krav för avfallsförebyggande för olika inköpskategorier behöver tas fram.
- Använda miljötillsyn och information som styrmedel för att förebygga avfall och minska matsvinnet.
- Samlad planering mellan bostadsprojekten för att samordna infrastrukturen för avfall.

Förslag till ändring av en åtgärd

Till följd av att kommunerna får ett utökat ansvar för omhändertagande av bygg- och rivningsavfall som inte har uppkommit i yrkesmässig verksamhet från och med den 1 januari 2023 föreslås en ändring av åtgärd 30 om grovavfall. Åtgärden föreslås få följande nya lydelse i handlingsplanen.

”30. Förbättra servicen för grovavfall och bygg- och rivningsavfall och sortera ut fler materialslag till materialåtervinning.”

Vidare föreslås följande tillägg i bilagan till handlingsplanen:

30. Förbättra servicen för grovavfall och bygg- och rivningsavfall och sortera ut fler fraktioner till materialåtervinning

Se över bemanning och öppettider på kretsloppscentralerna, utöka mobila kretsloppscentralen, optimera mottagning av markmaterial (ris&grenar och dyl) och optimera utformningen för hantering av bygg & rivningsavfall vid minst en kretsloppscentral. Utveckla kommunens insamling av bygg- och rivningsavfall som inte har producerats i en yrkesmässig verksamhet. Detta avfall omfattas av det kommunens ansvar från 1 januari 2023. Se över möjligheten att sortera ut fler fraktioner till materialåtervinning, t.ex. trä och olika plastfraktioner och trädgårdsavfall för biokol. Utred och utveckla möjligheten till att källsortera det grovavfall som samlas in fastighetsnära. Utred fastighetsnära insamling av julgranar.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Entreprenörer

Koppling till andra planer och program

Miljöprogrammet innehåller två avfallsindikatorer som är samma som två av nyckeltalen i avfallsplanen:

- mängd farligt avfall som slängs i soppåsen (gram per hushåll och vecka)
- andelen matavfall till biologisk behandling (%)

Det finns förslag om att miljöprogrammet ska kompletteras med ytterligare en indikator med koppling till avfallsplanen. Det är en indikator som visar andelen återbrukade möbler i kommunens verksamhet.

Ett annat styrdokument med tydlig koppling till avfallsplanen är strategin för miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen. En av inriktningarna är avfall och anger att den byggda miljön ska utformas så att den möjliggör en modern och miljövänlig avfallshantering. Genomförandeplanen till strategin innehåller bland annat följande åtgärder:

- Genomföra avfallsutredningar i relevanta stadsbyggnadsprojekt.
- Samlad planering mellan bostadsprojekten för att samordna infrastrukturen för avfall.
- Ställ krav på utrymmen för avfallshantering och avfallsförebyggande vid markanvisning och tecknande av exploateringsavtal.

Ekonomiska konsekvenser

Omfattas av planerad budget.

Konsekvenser för barn

Den kommunala avfallsplanen syftar till att minska avfallets mängd och farlighet och att bättre ta vara på resurserna i avfallet. Det bidrar till att vi ska kunna nå det övergripande målet för miljöpolitiken om att lämna över ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta.

Mats Bohman
Trafik- och fastighetsdirektör

Catarina Östlund
Handläggare
Nacka vatten och avfall

Bilagor

Bilaga 1. Uppföljning av åtgärderna

Tjsk Uppföljning av Nackas avfallsplan 2021-2026(364802).docx

Bilaga 1(365368).docx

Bilaga 2(364015).docxBilaga 2. Tabell med nyckeltalen för Nacka och jämförelsekommunerna